



## سؤال‌های فارسی

۱۰ دقیقه

## فارسی:

صفحه ۶۷ تا صفحه ۸۴

## مهارت‌های نوشتاری:

صفحه ۵۷ تا صفحه ۶۶

۱- بیت گزینیه ... با بیت زیر تناسب معنایی دارد. (نگاه به گذشته)

«نام نیکو گر بماند ز آدمی / به کزو ماند سرای زرتنگار»

- (۱) خوش است نام تو بردن ولی دریغ بود / در این سخن که بخواهند برد دست به دست  
 (۲) یا مسافر که در این بادیه سرگردان شد / دیگر از وی خبر و نام و نشان می‌آید؟  
 (۳) سعدی اگر فعل نیک از تو نیاید همی / بد نبود نام نیک، از عقبیت یادگار  
 (۴) بعد از این ای یار اگر تفصیل هشیاران کنند / گر در آن جا نام من بینی قلم بر سر زنش

۲- کدام واژه نادرست معنا شده است؟

- (۱) انیس: همدم (۲) هلهله: هیاهوی شادی (۳) منشأ: محلّ نابودی (۴) صدر: پیشوا

۳- در کدام ترکیب‌ها نادرستی املائی هست؟

- (۱) مرجع تقلید شیعیان، تحریم تنباکو (۲) نیرنگ استعمار، شجاع و بزرگواری  
 (۳) استعمال توتون، محاربه با امام (۴) توطئه‌ی انگلیس، شکستن قلیان‌ها

۴- به ترتیب لسان‌الغیب در قرن چندم می‌زیست و کدام کتاب سعدی به نثر آمیخته به نظم است؟

- (۱) هشتم، گلستان (۲) پنجم، گلستان (۳) پنجم، بوستان (۴) هشتم، بوستان

۵- کدام بخش مشخص‌شده‌ی عبارت زیر را باید ویرایش کرد؟

«گاهی برای پیداکردن میانگین چند عدد، داده‌های پرت را از محاسبات خارج می‌کنند. برای مثالی از این نحوه‌ی محاسبه، یک کلاس درس را در نظر بگیرید که در آن بیشتر نمرات دانش‌آموزان بین شانزده تا نوزده است و تنها یک نفر نمره‌ی یازده آورده است. در این حالت، نمره‌ی این فرد را نه در جمع کردن اعداد به حساب می‌آورند و نه در تقسیم انتهایی.»

- (۱) بخش نخست (۲) بخش دوم (۳) بخش سوم (۴) بخش چهارم

۶- نقش دستوری واژه‌های «سرو» و «همدم» در بیت زیر به ترتیب کدام است؟

«سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند؟ / همدم گل نمی‌شود، یاد سمن نمی‌کند؟»

- (۱) نهاد، مسند (۲) مفعول، نهاد (۳) نهاد، نهاد (۴) مفعول، مسند

۷- واژه‌های گزینیه ... ، به ترتیب «مشبّه» و «مشبّه‌به» تشبیه‌ی در عبارت زیر است.

«حاصل ماه‌ها پشت در نشستن و از سرما لرزیدن و دزدکی به درس گوش‌دادن، دانش دست و پا شکسته‌ای بود که اندک‌اندک در قلّک ذهن او جمع شده‌بود. برگ‌های سبز زیر نور گرم خورشید می‌درخشید.»

- (۱) قلّک، ذهن (۲) ذهن، قلّک (۳) او، قلّک (۴) قلّک، او

۸- بیت زیر، کدام آرایه را ندارد؟

«ای هدهد صبا به سبا می‌فرستمت / بنگر که از کجا به کجا می‌فرستمت»

- (۱) تشبیه (۲) شخصیت‌بخشی (۳) جناس (۴) اغراق (مبالغه)

۹- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

- (۱) حیف است طابری چو تو در خاکدان غم / زین‌جا به آشیان وفا می‌فرستمت  
 (۲) مرغ باغ ملکوتیم نیم از عالم خاک / دو سه روزی قفسی ساخته‌اند از بدنم  
 (۳) طایر گلشن قدسم چه دهم شرح فراق / که در این دامگه حادثه چون افتادم  
 (۴) چون شبنم اوفتاده بدم پیش آفتاب / مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم

۱۰- مفهوم بیت زیر را در کدام بیت می‌توان یافت؟

«به حلاوت بخورم زهر که شاهد ساقی است / به ارادت بکشم درد که درمان هم از اوست»

- (۱) ز وجود خود ملولم قدحی بیار ساقی / برهان مرا زمانی ز خودی خود خدا را  
 (۲) من از آن نیم که چون نی اگر زنی بنالم / که نوازشی است هر دم زدن تو بینوا را  
 (۳) به خدا که خون رز را به دو عالم ار فروشیم / بخریم هر دو عالم بدهیم خون‌بها را  
 (۴) همه شب خیال رویت گذرد به چشم سلمان / که خیال دوست داند شب تیره آشنا را

«آشیان» یعنی «مأوا و مسکن»

«نیم» یعنی «نیستم»

«فراق» یعنی «دوری»

«عیوق» نام ستاره‌ای است.

«قدح» یعنی «ظرف می»

«نیم» یعنی «نیستم»

«خون رز» یعنی «شراب»

«سلمان» نام شاعر است.



### پاسخ سؤال‌های فارسی

- ۱- گزینه‌ی «۳» (صفحه‌ی ۶۷ کتاب فارسی - مفهوم)  
 (نگاه به گذشته: (هرا قمی)  
 بیت صورت سؤال می‌گوید «اگر نام نیکو از آدمی باقی بماند، بهتر از این است که از او، سرای زرنگار باقی بماند.» در بیت گزینه‌ی «۳» نیز سعدی به خود می‌گوید: «اگر کار نیک از تو نیاید، همین که از تو نام نیکی به یادگار بماند، خوب است.» واضح است که این دو بیت با هم تناسب معنایی دارند
- ۲- گزینه‌ی «۳» (صفحه‌ی ۷۱ کتاب فارسی - واژه)  
 (سپیده فلّامی)  
 منشأ: محلّ پیدایش
- ۳- گزینه‌ی «۲» (صفحه‌ی ۷۷ کتاب فارسی - املا)  
 (همید اصفهانی)  
 در گزینه‌ی «۲»، واژه‌ی «استعمار» نادرست نوشته شده است.
- ۴- گزینه‌ی «۱» (صفحه‌ی ۷۹ و بخش اعلام کتاب فارسی - تاریخ ادبیات)  
 (سپهر خان‌پور)  
 «لسان‌الغیب» لقب حافظ است که در قرن هشتم می‌زیست. گلستان سعدی است که به نثر آمیخته به نظم است.
- ۵- گزینه‌ی «۳» (صفحه‌ی ۶۵ کتاب مهارهای نوشتاری، دانش‌های ادبی)  
 (سپهر خان‌پور)  
 «نمره» واژه‌ی عربی نیست، بنابراین نباید آن را با «ات» جمع بست: نمره‌ها
- ۶- گزینه‌ی «۱» (صفحه‌ی ۷۹ کتاب فارسی - دانش‌های ادبی)  
 (سپیده فلّامی)  
 در جمله‌ی «چرا سرو چمان من میل چمن نمی‌کند»، «سرو» نهاد است. در جمله‌ی «همدم گل نمی‌شود» نیز «او»ی محذوف نهاد است و «همدم» مسند.
- ۷- گزینه‌ی «۲» (صفحه‌ی ۷۰ کتاب فارسی - آرایه‌های ادبی)  
 (کتاب سه‌سطمی)  
 در عبارت صورت سؤال در ترکیب «قلک ذهن»، «ذهن» به «قلک» تشبیه شده است.
- ۸- گزینه‌ی «۴» (صفحه‌ی ۷۵ کتاب فارسی - آرایه‌های ادبی)  
 (همید اصفهانی)  
 بیت صورت سؤال اغراق (مبالغه) ندارد. در این بیت «باد صبا» به «دهد» تشبیه شده است؛ با آن صحبت شده است که این شخصیت بخشی است، و «صبا» و «سبا» جناس دارند.
- ۹- گزینه‌ی «۴» (صفحه‌ی ۷۵ کتاب فارسی - مفهوم)  
 (آرش عیّوق)  
 به‌جز بیت گزینه‌ی «۴»، همه‌ی ابیات در بیان این مفهوم که جایگاه واقعی شخص (گوینده یا مخاطب) نه در مکان پست فعلی، بلکه در مکانی بالاتر و بهتر است، قرابت معنایی دارند.
- ۱۰- گزینه‌ی «۲» (صفحه‌ی ۶۸ کتاب فارسی - مفهوم)  
 (همید اصفهانی)  
 بیت گزینه‌ی «۲» مثل بیت صورت سؤال، بیان می‌کند هرچه از دوست رسد نیکوست. بیت صورت سؤال این مفهوم را با بیان «زهری که باید آن را با شیرینی تمام، نوشید» بیان کرده است و بیت گزینه‌ی «۲» خود را با نی مقایسه کرده است و خطاب به محبوب می‌گوید: «من نی نیستم که اگر مرا بزنی، صدایی از من درآید. این ضربه‌های تو برای من، مثل نوازش است.»